

รัฐไม่ยอม

เปลี่ยนแปลง

How to Urbanization

จากเมืองธรรมดา...สู่...ไม่ธรรมดา

人民胜利

ถอดบทเรียน “ผู้นำ”
นำการเปลี่ยนแปลง
แบบฉบับ

**BETONG
MODEL**

ภก.ยุพราช (สมยศ) เลิศล้ำยอง
เกสัชกร นักคิด นักต่อสู้
อดีตนายกเทศมนตรีเมืองเบตง 7 ปี
ผู้ริเริ่มสร้างเมืองต้นแบบ

ผู้นำ คือ ผู้กำหนดทิศทางบ้านเมือง

ผู้นำ คือ ผู้กำหนดอนาคตของประชาชน

ผู้นำ มีหน้าที่สำคัญ 2 อย่าง

1. ตัดสินใจ 2. แก้ปัญหา

หากผู้นำตัดสินใจทุกเรื่อง
เพื่อบ้านเมือง
และประชาชนได้ประโยชน์
แล้วทำวันนี้ให้ถูกต้องทุกอย่าง
ก็ไม่ต้องกลัวว่า
พรุ่งนี้จะเกิดอะไรขึ้น

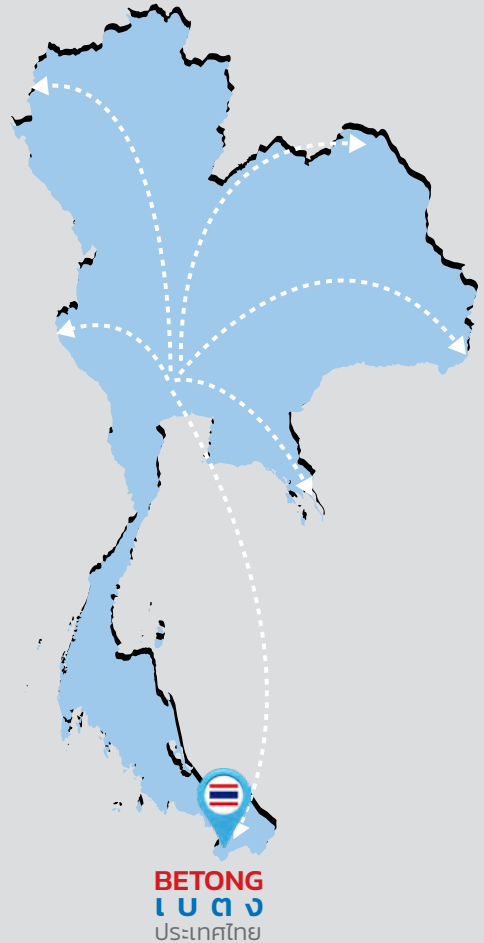
“

คนมองในน้ำจะเห็นเงา
มองที่ประชาชน
จะรู้ว่าการปกครองที่ผ่านมา
ดีหรือไม่ดี

”

เพราะความฝัน
เพราะเรียนรู้...คิด
เพราะกระทำ

จึงทำให้เกิดความยิ่งใหญ่
จึงมีการเปลี่ยนแปลง
จึงมีความสำเร็จ

รัฐไม่ยอมเปลี่ยนแปลง

How to Urbanization

จากเมืองธรรมดา...สู่...ไม่ธรรมดา

人民胜利

ผู้เขียน :	ภก.ยุพราช (สมยศ) เลิศล้ำยอง
บรรณาธิการบริหาร :	จารุวรรณ เวชตระกูล
บรรณาธิการ :	พรเพ็ญ รัตนโพธิ์แสงศรี
กองบรรณาธิการ :	ทีมงานคุณภาพสำนักพิมพ์วิซ
พิสูจน์อักษร :	ทีมงานคุณภาพสำนักพิมพ์วิซ
ออกแบบปก/รูปเล่ม :	ณัฐพร ทองศุภผล/ชนกานต์ วงศ์ทอง

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤษภาคม 2566
ราคา 279 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ยุพราช (สมยศ) เลิศล้ำยอง.

รัฐไม่ยอมเปลี่ยนแปลง How to urbanization จากเมืองธรรมดา...สู่...ไม่ธรรมดา
ถอดบทเรียน “ผู้นำ” นำการเปลี่ยนแปลงแบบฉบับ Betong model.- กรุงเทพฯ :
วิซ กรู๊ป (ไทยแลนด์), 2566.
232 หน้า.

1. การบริหารรัฐกิจ – ส่วนภูมิภาค. I. ชื่อเรื่อง.

352.1509593

ISBN 978-616-8325-10-0

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

รัฐไม่ยอมเปลี่ยนแปลง How to urbanization จากเมืองธรรมดา...สู่...ไม่ธรรมดา
ถอดบทเรียน “ผู้นำ” นำการเปลี่ยนแปลงแบบฉบับ Betong model

© 2023 ยุพราช (สมยศ) เลิศล้ำยอง

จัดพิมพ์โดย : สำนักพิมพ์วิซ (ในเครือบริษัท วิซ กรู๊ป (ไทยแลนด์) จำกัด)
421/48 แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0 2418 2885, 06 3362 8955
www.wishbookmaker.com FB: Wish Publishing

จัดจำหน่ายโดย : บริษัท อมรินทร์ บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด
108 หมู่ที่ 2 ถนนบางกรวย-จตุรนต์ ตำบลมหาสวัสดิ์
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130
โทร. 0 2423 9999 โทรสาร 0 2449 9222, 0 2449 9500-6
http://www.naiin.com

พิมพ์ที่ : บริษัท วิซ กรู๊ป (ไทยแลนด์) จำกัด
421/48 แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0 2418 2885, 06 3362 8955
www.wishbookmaker.com FB: Wish Publishing

คำนำสำนักพิมพ์

เมื่อเอ่ยถึง “เมืองเบตง” เชื่อว่าหลายท่านในที่นี้คงมีความทรงจำที่ดีและมีหลายสิ่งให้ระลึกถึง สำหรับผู้ที่เคยมีโอกาสดำเนินเยือนเมืองเล็ก ๆ กลางหุบเขา ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอันอุดม มีอาหารขึ้นชื่อ มีเสน่ห์แห่งศิลป์ที่น่ารัก ที่พร้อมให้นักท่องเที่ยวหรืออาคันตุกะต่างแดนสนใจไปเยือนเมืองที่ได้ชื่อว่า “ใต้สุดแดนสยาม” แห่งนี้

และคงไม่ใช่เรื่องบังเอิญที่ได้มีโอกาสไปเยือนเมืองแห่งมนต์เสน่ห์แห่งนี้ ก่อนที่จะได้เห็นต้นฉบับและได้ทำความรู้จักกับนักเขียน อันเป็นเหตุให้สามารถติดตามเรื่องราวและมองเห็นภาพตามเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ได้อย่างชัดเจน ในวันที่ท่องเที่ยวอยู่ในเมืองเบตง ได้ถามคนท้องถิ่นว่า ความเจริญต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นจุดเช็คอินที่ขึ้นชื่อ อย่าง skywalk อัยเยอร์เวง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการวางรากฐานและระบบการบริหารจัดการที่ยอดเยี่ยม เหมาะสมอย่างที่สุดที่จะเป็นเมืองเศรษฐกิจ เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวรวมถึงนักลงทุน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า “เมืองเบตง” คือเมืองเศรษฐกิจที่มีความพร้อมและมีความหวังอย่างมากที่จะเป็นเมืองต้นแบบให้ได้มาเรียนรู้ระบบการจัดการ แนวคิดการบริหาร ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้เพื่อที่จะสามารถต่อยอดโอเดียสู่การพัฒนาประเทศชาติ ชุมชน สังคม ได้ต่อไป

หนังสือ “รัฐไม่ยอมเปลี่ยนแปลง How to Urbanization จากเมืองธรรมดา...สู่...ไม่ธรรมดา ถอดบทเรียน “ผู้นำ” นำการเปลี่ยนแปลงแบบฉบับ Betong Model” โดย ภก.ยุพราช (สมยศ) เลิศล้ำยอง เกิดจากความตั้งใจของอดีตนายกเทศมนตรีเมืองเบตงที่จะมาเล่าให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ วิธิดำเนินการ และการพัฒนางานท้องถิ่น ผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวในเส้นทางสายปกระรอง ที่นักปกครองรุ่นหลังควรจะได้ศึกษา เพราะเส้นทางนี้ก็ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ การได้เรียนรู้จากบทเรียนและประสบการณ์ของผู้ที่ผ่านมาแล้วย่อมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ

หนังสือเล่มนี้จึงเปรียบดั่ง How To บริหาร ที่เริ่มตั้งแต่การบริหารชีวิต บริหารโชคชะตา จนมาสู่การบริหารบ้านเมือง ท้องถิ่นกำเนิดให้มีชื่อเสียง มีเสน่ห์ดึงดูดผู้คน ทั้งคนในชาติและเพื่อนบ้านต่างแดน ให้หันมาสนใจเมืองเล็ก ๆ แห่งนี้ เพื่อพัฒนาให้ทรัพยากรสำคัญของท้องถิ่น ออกฉายแววสร้างชื่อเสียงสู่นานาชาติ

สำนักพิมพ์วิซ ขอชื่นชมในเลือนักสู้ นักบุกเบิก และนักปกครองของผู้เขียน และขอเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมเรื่องราวของชาชนักสู้ เพื่อการพัฒนาและมุ่งหวังที่จะสร้างดินแดนจากบ้านเกิด ให้มีความรุ่งเรืองทัดเทียมนานาประเทศ เพื่อเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติสืบไป หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอคุณค่าและบทเรียนสำคัญให้ผู้สนใจได้เรียนรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเส้นทางสายบริหารหรือเส้นทางชีวิต ให้สามารถสร้างคุณค่ากับตนหรือกับงานให้สำเร็จผล และก้าวข้ามปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ต่อไป

จากรุวรรณ เวชตระกูล
บรรณาธิการบริหารสำนักพิมพ์วิซ
และกรรมการผู้จัดการ บริษัท วิซ กรุ๊ป (ไทยแลนด์) จำกัด

คำนิยม

สำหรับผม **คุณหมอยศ** ผู้แต่งหนังสือเล่มนี้ เป็นแบบอย่างที่ดีของคนใจกว้างเปิดใจเรียนรู้ ทันทิที่ทราบว่าคุณเปิดสอนคลาสเขียนหนังสือจากหลาน ก็ไม่รีรอจะบินจากเบตงมาเข้าอบรมที่กรุงเทพฯ ทันทิ แถมมาแล้วก็ไม่เสียโอกาส จบคลาสขอให้ผมช่วยดูต้นฉบับก่อนที่จะเชื่อมต่อกับสำนักพิมพ์ให้ทันทิในวันต่อมา เรียกได้ว่าเป็นคนที่พูดแล้วลงมือทำจริง ไม่รอโอกาส ไม่มีข้ออ้างใดกับชีวิต

หนังสือ “รัฐไม่ยอมเปลี่ยนแปลง How to Urbanization จากเมืองธรรมดา...สู่...ไม่ธรรมดา ถอดบทเรียน “ผู้นำ” นำการเปลี่ยนแปลงแบบฉบับ **Betong Model**” เต็มไปด้วยเรื่องราวและวิธีคิดของคนธรรมดาที่เปลี่ยนเมืองธรรมดาให้ไม่ธรรมดาได้ เป็นต้นแบบให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ว่าอุปสรรคไม่ใช่ปัญหา แต่เป็นเครื่องพิสูจน์คุณค่าและความสามารถของคนอย่างแท้จริง

เซนเซแป๊ะ วิฑูรย์ สูงกิจบูลย์
นักเขียน ผู้ก่อตั้งเพจสรุปให้

เจ้าของหลักสูตร How to make bestseller book

คำนิยม

ในฐานะที่รู้จักรุ่นพี่เภสัชกรท่านหนึ่งที่ชื่อ **คุณสมยศ เลิศล้ำยอง** ซึ่งเป็นเสมือนพี่ชายคนหนึ่ง ที่เห็นการต่อสู้ขับเคลื่อนอย่างเข้มข้นของธุรกิจทางวิชาชีพเภสัช ข้าราชการ ธุรกิจขายตรงไปจนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และตลาดหุ้น ผมจึงอยากแนะนำและสนับสนุนให้ **พี่สมยศ เลิศล้ำยอง** ได้เป็นตัวแทนในการแสดงฝีมือเพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเมืองเบตงให้น่าอยู่ ทันสมัยในทุกมิติ จนเป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกประเทศ

เรื่องราวในหนังสือเล่มนี้จึงเหมือนเป็นหลักสูตรและคัมภีร์อย่างดีให้กับนักบริหารธุรกิจ นักปกครอง ไว้เป็นแนวทางในการจัดการจนเกิดความสำเร็จในที่สุด

และอีกหลายบทเรียน หลายเรื่องราวทุก “section” ในหนังสือเล่มนี้น่าจะทำได้เป็นภาพยนตร์ให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น จะได้เป็นกรณีศึกษาเรียนรู้ให้กับระบบของสังคมไทย และนักการเมืองท้องถิ่นของประเทศไทย จะได้สร้างสิ่งดี ๆ ที่สร้างสรรค์ให้กับชนรุ่นหลังต่อไป

ภก.เลอศักดิ์ จงวิไลเกษม

@เฮียหมั่น

นักลงทุนในตำนาน

ก่อนเล่าเรื่อง

สักวันหนึ่งของชีวิต ที่ผมอยากมีหนังสือสักเล่มเป็นของตัวเอง หนังสือนี้เป็นเพื่อนที่ดี เป็นวัตถุมงคลของชีวิต เป็นคู่ชีวิตที่ดี จนเราจากโลกไป ก็ยังเป็นคู่ชีวิตเราตลอด

การค้นพบว่า อะไรคือแรงบันดาลใจ อะไรที่ช่วยเติมเต็มชีวิต อะไรคือสิ่งที่เป็นคุณค่าและความหมายของชีวิต ทั้งหมดนี้เป็นแรงบันดาลใจจากการค้นพบสังขารในชีวิตของมนุษย์

“เกิดบนโลก ก่อนจากโลก ต้องสร้าง “ผลงาน” ประดับไว้ในโลกา” นี่คือนิยามชีวิตเพื่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงบ้านเกิดที่มีชื่อว่า **“เบตง”**

“บันทึก 7 ปี ชัยชนะประชาชนชาวเบตง” รางวัลแห่งชัยชนะ คือ เบตงเป็นที่รู้จักของชาวไทยและชาวโลก มีเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรือง ประชาชนในพื้นที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สืบสานวัฒนธรรม นำพาเบตงสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อย่างแท้จริง

เรื่องราวเกี่ยวกับเบตงได้ถ่ายทอดผ่านหนังสือ **“รัฐไม่ยอมเปลี่ยนแปลง How to Urbanization จากเมืองธรรมดา...สู่...ไม่ธรรมดา ถอดบทเรียน “ผู้นำ” นำการเปลี่ยนแปลงแบบฉบับ Betong Model”** ด้วยเจตนารมณ์ถ่ายทอดสิ่งดี ๆ ข้อคิด ความรู้ ข้อเตือนใจ ความคิด อุทิศการณ ความรักประเทศชาติที่แท้จริง ถือเป็นตำนาน Generation ที่ 3 ของคนไทยที่มีเชื้อสายไทย-จีนคนหนึ่ง ร่วมกับประชาชนและ

ทุกภาคส่วน สร้างสมบัติที่ทรงคุณค่าให้กับปลายด้ามขวาน ใต้สุดสยาม
ประเทศ โดยผ่านตัวอักษรเป็นหนังสือ

เบตงเป็นเมืองอยู่ใต้สุดของประเทศไทย อยู่ในโซน 3 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เป็น “เมืองในหมอก ดอกไม้งาม ใต้สุดสยาม เมืองงาม
ชายแดน” เมืองหุบเขาที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีอาหาร
เลือกลือที่อร่อย มีหลากหลายวัฒนธรรมที่งดงามกลมกลืน มีประวัติศาสตร์
ที่น่าศึกษา แต่เป็น “เมืองลับแล” ผู้คนไม่รู้จัก เสมือนเหมือนเกาะเกาะหนึ่ง

การทำให้เมืองเบตงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวได้อย่างทุกวันนี้
ย่อมมีเส้นทางของผู้นำที่เป็นนักต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ มีวิสัยทัศน์ ที่เริ่มต้น
จากคำว่า “ที่ที่สุดของเบตง และ amazing ขุมทรัพย์เมืองเบตง” จึงเป็น
จุดเริ่มต้นการพลิกโฉมเมืองเบตง ส่งผลให้เบตงในปัจจุบันมีความแตกต่าง
เมื่อเปรียบเทียบกับเบตงเมื่อ 10 ปีก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัด เสมือนมี
ผู้ปิดทองหน้าเมืองเบตงและผู้ปิดทองหลังเมืองเบตง การปิดทองหน้า-หลัง
เมืองเบตง ทำให้เมืองเบตงเป็นเมืองที่บริบูรณ์ได้ เหมือนกับพระ ถ้าปิดทอง
ด้านหน้า ไม่ปิดทองด้านหลัง ก็เป็นพระที่ไม่สมบูรณ์ การเรียนรู้เรื่องราว
โดยอ่านหนังสือเล่มนี้ ทุกท่านจะรู้จักและยอมรับในมุมมองอีกมุมหนึ่ง
ที่มองไม่เห็นหรือไม่ทราบมาก่อน

นายยุพราช (สมยศ) เลิศล้ายอง ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี
เมืองเบตง ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.
2562 มีความรักและต้องการพัฒนาบ้านเกิด มีพลังความคิด พลังความ
ศรัทธาที่ประชาชนชาวเบตงให้ความไว้วางใจ ให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำเมือง
เป็นพ่อเมือง เป็นผู้นำในการพลิกโฉมเมืองเบตงโดยสร้างความร่วมมือกับ
ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สร้างผลงานเพื่อเป็นการตอบแทนคุณ
ของแผ่นดิน

ถึงเวลาแล้วที่จะประกาศชัยชนะให้กับพี่น้องชาวเมืองเบตง ที่ครั้งหนึ่ง
ได้เลือกนายสมยศ เลิศล้ำยอง มาเป็นนายกเทศมนตรีเมืองเบตง

ด้วยเนื้อหาที่สะท้อนส่องเรื่องราวการพลิกโฉมเมืองเบตง ค้นพบ
54 highlight amazing ชุมทรัพย์ ที่สุดของเบตง ชวนคิดชวนแลกเปลี่ยน
กับการปกครองส่วนท้องถิ่น รู้เขารู้เรา ข้อคิด ข้อเตือนใจ อุทาหรณ์ บทเรียน
ส่องอนาคตเบตง นโยบายของชาติ การตอบแทนคุณแผ่นดิน เป็นสิ่งที่
สำคัญของมนุษย์พึงกระทำ เพราะคนเราเป็นแค่ **ส่วนหนึ่งของโลก**
ในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น

ความสำเร็จของการพัฒนาเบตง เพราะความฉลาดของชาวเบตง
ที่รู้จักเลือกใช้ **“ผู้นำเมือง”**

เปิดมุมมองกับ **“รัฐไม่ยอมเปลี่ยนแปลง How to Urbaniza-
tion จากเมืองธรรมดา...สู่...ไม่ธรรมดา ถอดบทเรียน “ผู้นำ” นำการ
เปลี่ยนแปลงแบบฉบับ Betong Model”** ด้วยการสื่อสารสร้างคุณค่า
ความสุขของงเกิดกับทุกคน

เคารพรัก ยินดีรับใช้
ภก.ยุพราช (สมยศ) เลิศล้ำยอง
26 กุมภาพันธ์ 2566

: 09 3787 9539

: peipeihong

: Betong Model

สารบัญ

ก่อนเล่าเรื่อง		7
บทที่ 1	เส้นทางชีวิต	13
บทที่ 2	เส้นทางชีวิต เรียนรู้ และรับผิดชอบ (วัยทำงาน)	29
บทที่ 3	จุดเริ่มต้นของการเข้าสู่การเมือง “เกิดบนโลก...ก่อนจากโลก... ต้องสร้างผลงาน...ประดับไว้ในโลกา...”	39
บทที่ 4	ค่าของคนกับผลของงาน	45
บทที่ 5	สรุปยุทธศาสตร์พลิกโฉมเบตง	75
บทที่ 6	54 Highlight เสน่ห์ชุมทรัพย์ที่สุดเบตง : ค้นพบชุมทรัพย์ของเบตง	83

สารบัญ

บทที่ 7	บทสะท้อนบทเรียนอุทสาหกรรมที่เกิดขึ้น	107
บทที่ 8	ชวนคิดชวนแลกเปลี่ยน	129
บทที่ 9	อนาคตเมืองเบตง	147
บทที่ 10	การร้องเรียน เป็นเหตุให้การพัฒนาเมืองเบตงเกิดสะดุด	163
บทที่ 11	นโยบายชาตยุคใหม่ และการปฏิวัติท้องถิ่นใหม่	183
บทที่ 12	การปฏิวัติท้องถิ่นใหม่	219
ปัจฉิมลิขิต		224
ยุพราชคือใคร ?		226
Timeline ชีวิต		229

ยุพราช เลิศล้ำยอง 容志江

ชื่อเก่า สมยศ ได้ตายไปจากโลก ซึ่งมีโรคเรื้อรัง
เก่า ๆ ที่เป็นมาตลอด คือให้ออกาสทุกเวลากับโจร
ที่ทำร้ายบ้านเมือง แต่โจรไม่ยอมกลับตัวสักที ไม่มี
ความสำนึกผิด หวนกลับมาทำร้ายเราตลอดเวลา และ
เราก็ไม่ยอมฆ่าโจรเหล่านั้น นี่คืออุทาหรณ์

โชคดีที่เรายังมีลมหายใจอยู่ ยังมีแรงทำคุณ
ความดี คุณประโยชน์ ให้กับประเทศชาติได้ โลกยัง
ไม่สิ้นหวัง จึงต้องรักษาโรคนี้ให้หาย ด้วยการเปลี่ยนชื่อ
เป็น “ยุพราช” แทน “สมยศ” ตามที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตั้งให้
และกล่าวไว้เป็นสัจธรรมของโลกคือ “คนดีไม่มีวันตาย”

“คนเรามีอายุขัย ชื่อคนก็มีอายุขัย
เปลี่ยนชื่อเพื่อขยายอายุขัย”

เส้นทางชีวิต

ชีวิตคือการเดินทางบนเส้นทางที่ยาวไกล การเป็นมือใหม่ย่อมเกิดขึ้นได้ในทุกช่วงวัย ต้องผ่านปัญหา อุปสรรค บทเรียนต่าง ๆ ประสบการณ์ และความสำเร็จบนเส้นทางชีวิต ความมุ่งมั่น อดทน เพียรพยายาม และรักในสิ่งที่ทำ “เราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าระหว่างทางจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง จึงจำเป็นต้องทำปัจจุบันให้ดีที่สุด”

ตามรอยเรียนรู้เส้นทางชีวิต เปิดมุมมองอีกด้านที่พบความแตกต่างหลากหลายแง่คิด ประสบการณ์แต่ละช่วงวัย ซึ่งส่งผลต่ออนาคต ภายภาคหน้า ดังคำกล่าวที่ว่า “หนทางพิสุจน์ม้า กาลเวลาพิสุจน์คน” และหากเราทราบประวัติของใครคนใดคนหนึ่งว่าเป็นอย่างไร ย่อมอนุมานได้ว่า เมื่อเติบโตขึ้น เขาก็จะมีวิสัยทัศน์ อุดมการณ์ แนวทาง มุมมอง นโยบาย ข้อกำหนด ทำนองแบบนั้น

ปกหน้า

สารบัญ

ก่อนเล่าเรื่อง

บทที่ 1

บทที่ 2

บทที่ 3

บทที่ 4

บทที่ 5

บทที่ 6

บทที่ 7

บทที่ 8

บทที่ 9

บทที่ 10

บทที่ 11

บทที่ 12

ปัจฉิมลิขิต

บุรุษคือใคร ?

Timeline ชีวิต

ปกหลัง

เส้นทางชีวิต

▶ เริ่มแรก (วัยเด็ก)

นายยุทธราช ชื่อเดิมสมยศ ชื่อจีน 容志江 เกิดในครอบครัวช่างเย็บ (容) ต่อมาเปลี่ยนเป็นเลิศลายอง บิดาชื่อนายก้องเกียรติ เลิศลายอง (容啟謀) มารดาชื่อนางสุชาดา เลิศลายอง (林秀琴) มีพี่น้องทั้งหมด 5 คน เป็นบุตรคนที่ 3 ความรับผิดชอบในวัยเด็กคือการช่วยเหลืองานบ้านทุกอย่างที่ต้องทำตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 4 ขวบ (ทำงานเกินวัย) งานที่ขาดคนทำ ต้องทำเพื่อประทังชีวิต ความสุขในวัยเด็กคือการได้ติดตามคุณปู่ คุณย่า คุณพ่อ คุณแม่ ไปทำสวน ปลูกผัก เลี้ยงไก่ หาไม้ฟืน บ้างก็ไปปลูกข้าวบนเขาในสวน บริเวณข้ามเขตชายแดนมาเลเซีย ในทุก ๆ วันตอนเช้าก็จะได้ยินเสียงเพลงจากธรรมชาติ นั่นคือเสียงชนนักร้องแสนไพเราะในป่าใหญ่

เส้นทางชีวิต

▶ ที่ดั้นร่น (วัยรุ่น)

สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ปู่เอื้อ (補二) จากโรงเรียนจงผามูลนิธิ (ระดับภาษาจีนที่สูงที่สุดในสมัยนั้น) เมื่อ พ.ศ. 2516 (อายุ 12 ปี) และเป็นตำรวจนักเรียนของโรงเรียน

ทุกเช้าก่อนไปโรงเรียน ต้องปฏิบัติหน้าที่ก่อไฟ หุงข้าว ทอดไข่ใส่ปิ่นโต อัดข้าวให้เต็ม ไปโรงเรียนโดยมีรถหลัก่อประจำทาง หรือที่ชาวเบตง

เรียกขานกันว่า รดสวน นำส่งนักเรียน สำหรับวันหยุดนั้น จะช่วยทางบ้าน
ปลูกผัก ถางหญ้า ถากหญ้า ดึงหญ้าคา เก็บยางก้อน เก็บลูกยางไปขาย
(ใช้ทำน้ำมัน) เวลานั้นประปาภูเขาไม่ไหล ต้องเดินสำรวจจุดต่อสายยาง
ใช้เส้นขี้ยางมัดรอยต่อที่ขาดเพื่อให้ได้น้ำใช้

หากเปรียบเทียบกับเด็กยุคปัจจุบัน การปฏิบัติภารกิจเช่นนี้ ในวัย
เดียวกัน ต่างยุคกัน จะสะท้อนให้เห็นการปลูกฝังความรับผิดชอบในการ
ปฏิบัติหน้าที่ที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิตในอนาคต ช่วงชั้นประถมศึกษาตอนต้น
เป็นธรรมดาสำหรับเด็กวัยนี้ การเข้าสังคมในกลุ่มเพื่อนมีความสุขสนุกสนาน
เฮฮาโดยไม่คำนึงถึงอันตราย แอบไปว่ายน้ำกับเพื่อน ๆ ในช่วงพัก
กลางวันโดยไม่ได้หนีเรียน เมื่อคุณครูจับได้ จึงถูกลงโทษด้วยการถูกตี
พร้อมกับเพื่อน ๆ ประมาณ 20 คน ขณะเข้าแถวเคารพธงชาติต่อหน้า
คุณครูและนักเรียนจำนวน 1,500 คน ถือเป็นการ **“ปิดฉากฉลามน้อย”**

ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงปีที่ 7
เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนอัยเยอร์เบอรัจ (โรงเรียนบ้านธารน้ำทิพย์ปัจจุบัน)
ขณะอายุ 13 ปี ในช่วงนั้นกำลังเข้าสู่วัยรุ่น ยังคงทำภารกิจช่วยเหลือ
งานบ้านเช่นเดิม แต่เพิ่มภาระหน้าที่อีกหนึ่งอย่างคือ ต้องเลี้ยงน้องอีก
2 คน

ส่วนด้านการเรียน มีความขยัน ศึกษาหมั่นเพียร ผลการเรียนรู้
สอบได้อันดับ 1 ของสายชั้น นับว่าเป็นนักเรียนแถวหน้าของโรงเรียน
นอกจากการเรียนแล้ว ด้านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ก็ให้
ความร่วมมือเป็นอย่างดี เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงเป็นนักกีฬา
ของโรงเรียนหลายประเภท เช่น นักฟุตบอล นักปิงปอง นักวิ่ง 4 × 100 เมตร
นักแบดมินตัน นักบาสเกตบอล

สำหรับวีรกรรมอีกด้านหนึ่ง เป็นบทเรียนชีวิตอีกหนึ่งรูปแบบ คือการเล่นไฟกับกลุ่มเพื่อนบริเวณสวนยางข้างโรงเรียน เมื่อคุณครูจับได้ จึงถูกทำโทษด้วยการถูกตีร่วมกับเพื่อนที่เล่นด้วยกันจำนวน 20 คนโดยประมาณ ถูกตีหน้าเสาธงขณะเคารพธงชาติอีกเช่นเคย ถือเป็นการ “ปิดฉาก เขียนพ่น”

ภาพจบการศึกษาชั้นสูงสุด โรงเรียนจงฬามูลนิธิ แถวนอนนับจากซ้ายคนที่ 9

ประกาศนียบัตรชั้นสูงสุด
ของโรงเรียนจิน (補二)

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 สอบเข้าเรียนที่โรงเรียนเบตงวิระราษฎร์ประสาน ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ เข้าสอบได้อันดับที่ 9 ของรุ่น ได้เรียนห้องที่ 1 มีนักเรียน 42 คน ผู้ที่สอบได้อันดับ 1-8 เป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนถนอมศรีศึกษา (เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงติดอันดับโรงเรียนแถวหน้าของอำเภอเบตง) และมาจากโรงเรียนอัยเยอร์เบอร์จิง 4 คน ผมเป็นนักเรียน 1 ใน 4 ของโรงเรียนอัยเยอร์เบอร์จิง (โรงเรียนบ้านธารน้ำทิพย์ในปัจจุบัน) และโรงเรียนบ้านเบตง 1 คน นอกนั้นเป็นนักเรียนโรงเรียนถนอมศรีศึกษาทั้งหมด

ขณะอายุ 15 ปี ชีวิตในวัยเรียนช่วงนั้นมีความลำบากมาก เนื่องจากครอบครัวเป็นชาวสวนยางพารา พี่ชายและพี่สาวอายุห่างกัน 4-5 ปี และน้องชายน้องสาวอายุห่างกัน 4-5 ปี พี่ชายพี่สาวศึกษาอยู่ต่างจังหวัด ผมอยู่ที่บ้านจึงต้องช่วยพ่อแม่กรีดยางทุกวัน ชีวิตชาวสวนต้องตื่นมาปฏิบัติภารกิจกรีดยางตั้งแต่ 24.00-05.00 น. นอนพักเพียง 1 ชั่วโมง เวลา 06.00 น. ตื่นมาเก็บน้ำยาง และไปโรงเรียนเวลา 07.00 น. บางวันเวลากระชั้นชิด ต้องขี่มอเตอร์ไซด์พร้อมกับการกินอาหารเช้า เรียกได้ว่าขี่ไปกินไป มือขวาจับแฮนด์รถบิดคันเร่ง มือซ้ายถือซาลาเปา นั่นคือเวลาอาหารเช้า เพราะไม่มีเวลารับประทาน มีครั้งหนึ่ง ขณะขี่รถมอเตอร์ไซด์เห็นลำตัวงูใหญ่มาก แต่ไม่เห็นหัวและหาง เพราะโพรงหญ้าสองฝั่งถนนเป็นที่แคบ ๆ หยุดรถไม่ทัน จำเป็นต้องบิดรถมอเตอร์ไซด์เหยียบหลังงูให้ผ่านไปอย่างรวดเร็วจึงจะรอดมาได้

“ทุกชีวิตล้วนมีสถานะคับขัน ต้องสู้ให้รอดในยุคนั้น”

จากภารกิจช่วยงานกรรติยางของครอบครัว ส่งผลกระทบต่อการเรียนในช่วงเทอม 1 และเทอม 2 ผลการเรียนตกอันดับลงมาที่อันดับ 20-30 กว่าของห้อง เนื่องจากไม่มีเวลาทำการบ้านส่งอาจารย์ ช่วงบ่ายของบางวันก็ไม่ได้เข้าเรียนบางวิชา เพราะง่วงนอนมาก นอนไม่เพียงพอ สภาพร่างกายไม่ไหว จึงต้องไปนอนพักที่บ้านคุณตา บางวันไปโรงเรียนก็เข้าแถวไม่ทัน ต้องแอบอยู่ข้างโรงเรียน รอเลิกแถว จึงแอบเล็ดลอดเข้าโรงเรียนเพราะอายเพื่อน ๆ ช่วงที่เข้าแถวอยู่ จะแอบลูบขี้ขางดำ ๆ ที่ติดอยู่ที่มือและนิ้วมือ เพราะใช้นิ้วฉีกยางเส้นที่ต้นยางก่อนกรรติยาง

แต่เมื่อเข้าสู่ภาคเรียนที่ 3 ปลายเดือนกุมภาพันธ์ เป็นช่วงเวลาที่ปิดหน้ายาง ใบยางร่วง จึงไม่ต้องกรรติยาง ช่วงนั้นเป็นช่วงเวลาที่สามารถบริหารจัดการการเรียนได้ โดยเร่งเรียนวิชาที่ผ่านมา ขอสมุดจดการบ้าน คณิตศาสตร์ เรขาคณิต และวิชาอื่น ๆ ของเพื่อน เพื่อมาศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเองให้มากขึ้น บางวันอ่านหนังสือถึงเวลา 03.00 น. วิชาไหนที่ไม่เข้าใจก็อ่านทบทวนและทำความเข้าใจด้วยตนเอง แก้ปัญหาเอง เนื่องจากไม่กล้าถามคุณครู และไม่มีเวลาในการถาม จึงสรุปเป็น **ตรรกศาสตร์** ให้กับตนเอง

ผลสอบปลายภาคที่ออกมาจึงดีขึ้นตามลำดับ ได้อันดับที่ 10 กว่าของห้องที่ 1 (การวัดผลการสอบ ในอดีตวัดเป็นเปอร์เซ็นต์ ดังนั้น ผลการเรียนบางวิชามีคะแนนต่ำ ส่วนบางวิชาได้คะแนน 0 เพราะไม่ได้ส่งการบ้าน เช่น วิชาวาดเขียน แต่วิชาหลักมีคะแนนสูงจึงมีค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์อยู่ในเกณฑ์ดี) ความมุ่งมั่นพยายามในการเรียนด้วยตนเองดังกล่าว ส่งผลให้ได้เรียนห้องที่ 1 ตลอดระยะเวลา 3 ปี ได้เป็นนักกรีฑาและนักกีฬา หุมน้ำหนักรุ่นกลางของโรงเรียนอีกในสมัยนั้น

เหตุการณ์ในความทรงจำที่มีความเสี่ยงต่อชีวิตตั้งแต่วัยรุ่นคือ เหตุการณ์ทหารมาเลเซียยิงปืนใหญ่เข้ามาในสวนยางช่วงเข้ามิดวันหนึ่ง สวนยางอยู่ในเขตประเทศมาเลเซีย กระสุนปืนใหญ่ในระยะใกล้ตัว ระยะห่างเพียงต้นยาง 3 แถว และห่างจากตัวคุณพ่อ 2 แถว ถือว่า เหตุการณ์นี้ทำให้จดจำตราตรึงไปตลอดกาล ด้วยความโชคดีที่ยังรอดชีวิต จากวันนั้น “การที่กระสุนระเบิดหมดแรง ไม่ลงตรงหัวของผม บ่งบอก ถึงชีวิตผมมีบุญวาสนา” จึงมีโอกาสดำเนินการประโยชน์ตอบแทนแผ่นดิน เบตงบ้านเกิดอันเป็นที่รัก

การเดินทางเข้าสวนเขตประเทศมาเลเซีย สะพานบางจุดเป็น สะพานชั้น ขาขึ้นต้องลงจากรถ ค่อย ๆ บิดมอเตอร์ไซด์ข้ามสะพาน ส่วนขาลงต้องวางรถอยู่ตรงกลางสะพานแล้วค่อย ๆ ไหลลงไป เพราะ สะพานใช้ไม้ใหญ่ ๆ ตีขวาง ไม้ไม่เรียบ บ้างไม่ได้ตอกตะปู หากล้อรถ ไม่เดินตรงกลางไม้ จะทำให้ลื่นตกได้ ยิ่งในช่วงฤดูฝนจะทำให้ไม้ลื่นมาก มีอยู่ครั้งหนึ่งที่พี่สาวลื่นจนทำให้ทั้งคนทั้งรถตกลงไปในคลองที่อยู่ต่ำลงไป ประมาณ 4 เมตรได้ บางสะพานก็มีแค่แผ่นไม้กระดาน 2 แผ่นพาด เชื่อม ระหว่างทั้งสองฝั่ง เวลาขับต้องใช้สมาธิและสติอย่างมาก เพราะล้อรถ จะต้องตรงกับแผ่นไม้กระดาน แล้วสองมือจะต้องประคองบิดรถให้ดี เพื่อข้ามสะพานไปได้ โดยมีไม้อีกแผ่นที่มีไว้ให้ขาเหยียบเท่านั้น (นี่คือ โลจิสติกส์ สมัยเด็ก อายุ 12-18 ปี)

“วินาทีที่เปลวไฟไหม้ลงตรงหน้าเรา เราเริ่มหายกลัว เพราะมันไม่หล่นใส่ตรงศีรษะเราแล้ว”

มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ช่วงตรุษจีน โรงเรียนจงฬามูลนิธิจัดการประกวดเขียนพู่กันคำว่า “互助” แปลว่า “**ร่วมด้วยช่วยกัน**” ผมได้รางวัลลำดับที่ 3 ความสามารถด้านการเขียนพู่กันจีน ได้รับการสอนจากคุณพ่อ เนื่องด้วยคุณพ่อมืออาชีพเสริมเป็นอาจารย์ ผู้ประกอบพิธีกรรมงิ้วเด็กจีน และชินแส จึงมีโอกาสดัดเขียนพู่กันจีน สำหรับผู้ที่ได้รับรางวัลลำดับที่ 1 และที่ 2 เป็นผู้ใหญ่อันดับมืออาชีพ ที่เขียนป้ายโฆษณาโรงภาพยนตร์ในสมัยนั้น

มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นตัวแทนนักเรียนสอบแข่งขันคณิตศาสตร์ โดยมีคุณครูศรีมี อัญชันศรีชาติ และคุณครูจิรารัตน์ อัญชันศรีชาติ ช่วยรวบรวมเงินสนับสนุนจากคณะครูภายในโรงเรียนคนละ 20 บาท เป็นค่าใช้จ่ายการเดินทาง และเป็นนักเรียนชุดแรกจากโรงเรียนเบตงวีระราษฎร์ประสานที่ได้ไปแข่งขันครั้งนั้น โดยมีสมาคมคณิตศาสตร์แห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดการแข่งขัน

การเดินทางครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่มีโอกาสได้สัมผัสโลกแห่งการเรียนรู้ ผมเกิดความประทับใจในอาคารเรียนคณะวิทยาศาสตร์ (ตึกฟักทอง) ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมรูปทรงฟักทองของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ส่วนกิจกรรมด้านกีฬาในชั้นมัธยมต้น เป็นนักกีฬาบาสเกตบอล นักฟุตบอล นักกรีฑา และนักทุ่มน้ำหนัก

“เขียนคำว่า 互助 มากครั้ง เท่ากับซึมซับฝังในใจ
เป็นปรัชญาตัวเราแล้ว”

ในช่วงที่เรียนอยู่ที่โรงเรียนจฬามูลนิธิจนถึงโรงเรียนวิระราษฎร์
ประสาน (พ.ศ. 2512-พ.ศ. 2521) คุณพ่อและคุณแม่เล่าให้ฟังเกี่ยวกับ
ญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ในประเทศจีน ครอบครัวบรรพบุรุษเป็นคนจีน
ที่มาจากมณฑลกวางไส มณฑลไหหลำ และมณฑลกวางตุ้ง โดยคนจีน
เบตงอพยพเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2441 หรือประมาณ 120 ปีที่แล้ว มีทุก
ภาษาของจีน เช่น จีนกวางไส จีนคะ จีนกวางตุ้ง จีนแต้จิ๋ว จีนฮกเกี้ยน
จีนไหหลำ

คุณพ่อกับครอบครัวและญาติที่เมืองจีน ถ่ายที่บ้านเก่าของคุณพ่อ

“เมื่อคุณให้อภัย คุณจะไม่เปลี่ยนอดีต แต่คุณจะเปลี่ยนอนาคต”

“สมัยก่อน บรรพบุรุษที่ย้ายเข้ามาอยู่ในเบตงทุกบ้าน ทุกครอบครัว ต้องส่งเงินให้กับญาติที่อยู่ประเทศจีน” คุณพ่อคุณแม่น่าจะจดหมายจากเมืองจีนมาให้อ่าน เนื้อความในจดหมายมักจะเขียนมาขอเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งคุณพ่อส่งเงินกลับไปทุกครั้ง เป็นค่าซ่อมบ้าน ค่าเทอม และอื่น ๆ ผมเคยถามคุณพ่อว่า “ทำไมเราต้องส่งเงินไปให้ญาติที่เมืองจีน ทุกครั้งทั้ง ๆ ที่เราก็คงไม่ได้มีเงินมากมาย เรายังต้องช่วยกรดยาทุกเที่ยงคืน เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว” คุณพ่อตอบว่า “เราจน เรายังมีข้าวกิน มีชالاเปากิน แต่ญาติที่ประเทศจีน บางวันไม่มีข้าวกิน ต้องกินหัวมัน เพื่อประทังชีวิต (น่าจะเป็นช่วงสงคราม)”

เมื่อได้ยินเรื่องราวที่คุณพ่อคุณแม่เล่าให้ฟัง เราจึงเกิดความสงสัย รักญาติ ๆ และยินดีทำงานหนัก เพื่อส่งเงินไปให้ญาติที่ประเทศจีน หลังจากนั้นเมื่อคุณพ่อคุณแม่ไปประเทศจีน คุณพ่อคุณแม่จะติดต่อกับญาติทุกคนที่ติดต่อได้เพื่อเลี้ยงอาหาร และก่อนกลับจะนำเสื้อผ้า เงิน แม้กระทั่ง กระเป๋าสัมภาระต่าง ๆ ไว้ให้ญาติโดยไม่นำกลับมาประเทศไทย

ปัจจุบัน เมื่อเราไปประเทศจีน ทางญาติจะจองโรงแรมไว้เพื่อต้อนรับ และเลี้ยงอาหารโต๊ะใหญ่ เหล้าชั้นดี สั่งกับข้าวมาให้รับประทาน 20 กว่าอย่าง ก่อนกลับก็มีของฝากที่มีมูลค่าและมีของอั่งเปาให้อีกด้วย มีญาติที่ประเทศจีนคนหนึ่งกล่าวเสมอว่า “คุณพ่อคุณแม่มีบุญคุณกับพวกเขา มาก หากไม่มีคุณพ่อคุณแม่ที่คอยส่งเงินมาช่วยเหลือ พวกเขาอาจจะไม่มีโอกาสจนถึงทุกวันนี้”

“นี่คือสิ่งที่อยากให้ทุกท่านได้ศึกษาวิธีการบริหารของประเทศจีน ที่มีโครงการและนโยบายทำให้คนจีนในประเทศหลุดพ้นจากความยากจน และขึ้นมาเป็นมหาอำนาจแนวหน้าของโลก”